
Raghuvansha by Kalidas Chapter 8

रघु⁴वमंशमं सरुकरु³ 8 कलरुतलरु³सकरु³तुमं

Document Information

Text title : raghuvansha8

File name : raghuvansha8.itx

Category : major_works, kAlidAsa

Location : doc_z_misc_major_works

Author : kalidasa

Transliterated by : Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

Proofread by : Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

Latest update : April 28, 2005

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Raghuvansha by Kalidas Chapter 8

ரகு⁴வம்ஸம் ஸர்க:³ 8 காலிதா³ஸக்ரு³தம்

அத² தஸ்ய விவாஹுகௌதுகம் லலிதம் பி³ப்⁴ரத ஏவ பார்தி²வ: |
வஸுதா⁴மபி ஹஸ்தகா³மிநீமகரோதி³ந்து³மதீமிவாபராம் || 8-1 ||

து³ரிதைரபி கர்துமா³தம்ஸாத்ப்ரயதந்தே ந்ரு³பஸூநவோ ஹி யத் |
தது³பஸ்தி²தமக்³ரஹீத³ஜ: பிதூராஜ்ஞேதி ந போ⁴க³த்ரு³ஷ்ணயா || 8-2 ||

அநுபூ⁴ய வஸிஷ்ட²ஸம்ப்⁴ரு³தை: ஸலிலஸ்தேந ஸஹாபி⁴ஷேசநம் |
விஸ்தோ³ச்ச²வஸிதேந மேதி³நீ கத²யாமாஸ க்ரு³தார்த²தாமிவ || 8-3 ||

ஸ ப³பூ⁴வ து³ராஸத:³ பரைர்கு³ருண⁵த²ர்வவிதா³ க்ரு³தக்ரிய: |
பவநாக்³நிஸமாக³மோ ஹ்யயம் ஸஹிதம் ப்³ரஹம் யத³ஸ்த்ரதேஜஸா || 8-4 ||

ரகு⁴மேவ நிவ்ரு³த்தயௌவநம் தமமந்யந்த நவேஸ்வரம் ப்ரஜா: |
ஸ ஹி தஸ்ய ந கேவலாம் ஸ்ரியம் ப்ரதிபேதே³ ஸகலாந்கு³ணாபி || 8-5 ||

அதி⁴கம் ஸாஸாபே⁴ ஸாப⁴ம்புநா த்³விதயேந த்³வயமேவ ஸங்க³தம் |
பத³ம்ரு³த்³த⁴மஜேந பைத்ரு³கம் விநயேநாஸ்ய நவம் ச யௌவநம் || 8-6 ||

ஸத³யம் பு³பூ⁴ஜே மஹாபூ⁴ஜ: ஸஹஸோத்³வேக³மியம் வ்ரஜேதி³தி |
அசிரோபநதாம் ஸ மேதி³நீம் நவபாணிக்³ரஹணம் வதூ⁴மிவ || 8-7 ||

அஹமேவ மதோ மஹீபதேரிதி ஸர்வ: ப்ரக்ரு³திஷ்வசிந்தயத் |
உத³தே⁴ரிவ நிம்நகா³ஸதேஷ்வப⁴வந்நாஸ்ய விமாநநா க்வசித் || 8-8 ||

ந க²ரோ ந ச பூ⁴யஸா ம்ரு³து:³ பவமாந: ப்ரு³தி²வீருஹாநிவ |
ஸ புரஸ்க்ரு³தமத்⁴யமக்ரமோ நமயாமாஸ ந்ரு³பாநநுத்³த⁴ர்ந || 8-9 ||

அத² வீக்ஷய ரகு:⁴ ப்ரதிஷ்டி²தம் ப்ரக்ரு³திஷ்வாத்மஜமா³தம்வத்தயா |
விஷயேஷு விநாஸத⁴ர்மஸு த்ரிதி³வஸ்தே²ஷ்வபி நி:ஸ்ப்ரு³ஹோ⁵ப⁴வத் || 8-10 ||

கு³ணவத்ஸுதரோபிதஸ்ரிய: பரிணமே ஹி தி³ஸீவம்ஸஜா: |
பத³வீம் தருவல்கவாஸஸாம் ப்ரயதா: ஸம்யமிநாம் ப்ரபேதி³ரே || 8-11 ||

தமரண்யஸமாஸ்யோந்முக்²ம் ஸிரஸா வேஷ்டநஸோபி⁴நா ஸுத: |

பிதரம் ப்ரணிபத்ய பாத³யோரபரித்யாக³மயாசதாத்மந: || 8-12 ||

ரகு⁴ரஸ்ருமுக்²ஸ்ய தஸ்ய தத்க்ரு²தவாந்³பஸிதமாத்மஜப்ரிய: |

ந து ஸர்ப இவ த்வசம் புந: ப்ரதிபேதே³ வ்யபவரஜிதாம் ஸ்ரியம் || 8-13 ||

ஸ கிலாஸ்ரமமந்த்யமாஸ்ரிதோ நிவஸந்நாவஸதே² புராத³ப³ஹி: |

ஸமுபாஸ்யத புத்ரபோ⁴க்³யயா ஸ்நுஷ்யேவாவிக்ரு²தேநத்³ரிய: ஸ்ரியா || 8-14 ||

ப்ரஸமஸ்தி²தபூர்வபார்தி²வம் குலமப்யத்யதநூதநேஸ்வரம் |

நப⁴ஸா நிப⁴ரு²தேந்து³நா துலாமுதி³தார்கேண ஸமாருரோஹ தத் || 8-15 ||

யதிபார்தி²வலிங்க³தா⁴ரிணௌ த³த்³ரு²ஸாதே ரகு⁴ராக⁴வௌ ஜநை: |

அபவர்க³மஹோத³யார்த²யோர்பு⁴வமம்ஸாவிவ த⁴ர்மயோர்க³தௌ || 8-16 ||

அஜிதாதி⁴க³மாய மந்த்ரிபி⁴ர்யுயுஜே நீதிவிஸாரதை³ரஜ: |

அநுபாயிபதோ³ப்ப்ராப்தயே ரகு⁴ராப்தை: ஸமியாய யோகி³பி:⁴ || 8-17 ||

ந்ரு²பதி: ப்ரக்ரு²தீரவேக்ஷிதும் வ்யவஹாராஸநமாத³தே³ யுவா |

பரிசேதுமுபாம்ஸா தா⁴ரணம் குஸூதம் ப்ரவயாஸ்து விஷ்டரம் || 8-18 ||

அநயத்ப்ரபு⁴ஸக்திஸம்பதா³ வஸமேகோ ந்ரு²பதீநநந்தராந் |

அபர: ப்ரணிதா⁴ந்யோக்³யயா மருத: பஞ்ச ஸரீரகோ³சராந் || 8-19 ||

அகரோத³சிரேஸ்வர: க்ஷிதௌ த³விஷதா³ரம்ப⁴ப²லாநி ப⁴ஸ்மஸாத் |

இதரோ த³ஹநே ஸ்வகர்மணம் வவ்ரு²தே ஜ்ஞாநமயேந வஹ்நிநா || 8-20 ||

பணப³ந்த⁴முகா²ந்ரு³ணநஜ: ஷ்ரு³பாயுங்க்த ஸமீக்ஷய தத்ப²லம் |

ரகு⁴ர்ப்யஜயத்க்ரு³ணத்ரயம் ப்ரக்ரு²திஸ்த²ம் ஸமலோஷ்டகாஞ்சந: || 8-21 ||

ந நவ: ப்ரபு⁴ரா ப²லோத³யாத்ஸ்தி²ரகர்மா விரராம கர்மண: |

ந ச யோக³விதே⁴ந்நவேதர: ஸ்தி²ரதீ⁴ரா பரமாத்மத³ர்ஸநாத் || 8-22 ||

இதி ஸத்ருஷு சேந்த்ரி³யேஷு ச ப்ரதிஷித்³த⁴ப்ரஸரேஷு ஜாக்³ரதௌ |

ப்ரஸிதாவுத³யாபவர்க³யோருப⁴யீம் ஸித்³தி⁴முப⁴வவாபது: || 8-23 ||

அத² காஸ்சித³ஜ்வயபேக்ஷயா க³மயித்வா ஸமத³ர்ஸந: ஸமா: |

தமஸ: பரமாபத³வ்யயம் புருஷம் யோக³ஸமாதி⁴நா ரகு:⁴ || 8-24 ||

ஸ்ருததே³ஹவிஸர்ஜந: பிதுஸ்சிரமஸ்ருணி விமுச்ய ராக⁴வ: |

வித³தே⁴ விதி⁴மஸ்ய நைஷ்டி²கம் யதிபி:⁴ ஸார்த⁴மநக்³நிரக்³நிசித் || 8-25 ||

அகரோத்ஸ ததௌ³ர்த்⁴வதை³ஹிகம் பித்ரு⁴பு⁴க்த்யா பித்ரு⁴கார்யகல்பவித் |

ந ஹி தேந பதா² தநு²த்யஜஸ்தநயாவர்ஜிதபிண்ட³காங்க்ஷிண: || 8-26 ||

ஸ பரார்த்⁴யக³தேரஸோச்யதாம் பிதுருத்³தி³ஸ்ய ஸத³ர்த்²வேதி³பி:⁴ |

ஸமிதாதி⁴ரதி⁴ஜ்யகார்மு³க: க்ரு⁴தவாந்³பிரதிஸாஸநம் ஜக³த் || 8-27 ||

க்ஷிதிநிந்து³மதீ ச பா⁴மிநீ பதிமாஸாத்³ய தமக்³ர்யபௌருஷம் |

ப்ரத²மா ப³ஹுரத்³நஸூரபூ⁴த³பரா வீரமஜீஜநத்ஸுதம் || 8-28 ||

த³ஸரஸ்மிஸதோபமத்³யுதிம் யஸஸா தி³க்ஷு த³ஸஸ்வபி ஸ்ருதம் |

த³ஸூப்³வரத²ம் யமாக²யயா த³ஸகண்டா²ரிகு³ரும் விது³ர்பு³தா:⁴ || 8-29 ||

ரு³ஷிதே³வக³ணஸ்வதா⁴பு⁴ஜாம் ஸ்ருதயாக³ப்ரஸவை: ஸ பார்தி²வ: |

அந்ரு³ணத்வமுபேயிவாந்³பௌ⁴ பரிதே⁴ர்மு³க்த இவோஷ்ணதீ³தி⁴தி: || 8-30 ||

ப³ஸமார்தப⁴யோபஸாந்தயே விது³ஷாம் ஸதக்ரு³தயே ப³ஹு ஸ்ருதம் |

வஸு தஸ்ய விபோ⁴ர்ந கேவலம் கு³ணவத்தாபி பரப்ரயோஜநா || 8-31 ||

ஸ கதா³சித³வேக்ஷிதப்ரஜ: ஸஹ தே³வ்யா விஜஹார ஸுப்ரஜா: |

நக³ரோபவநே ஸசீஸகோ² மருதாம் பாலயிதேவ நந்த³நே || 8-32 ||

அத² ரோத⁴ஸி த³க்ஷிணு³தே:⁴ ஸ்ரிதகோ³க்ரணநிகேதமீஸ்வரம் |

உபவீணயிதும் யயௌ ரவேரு³யாவ்ரு³த்திபதே²ந நாரத:³ || 8-33 ||

குஸுமை³ர்தி³தாமபார்தி²வை: ஸ்ரஜமாதோ³யஸிரோநிவேஸிதாம் |

அஹரத்தில தஸ்ய வே³வாநதி⁴வாஸஸ்ப்ரு³ஹயேவ மாருத: || 8-34 ||

ப்⁴ரமரை: குஸுமாநுஸாரிபி:⁴ பரிசீர்ண பரிவாதி³நீ முநே: |

த³த்³ரு³ஸே பவநாபலேபஜம் ஸ்ரு³ஜதீ பா³ஷ்பமிவாஞ்ஜநாவி³லம் || 8-35 ||

அபி⁴பூ⁴ய விபூ⁴திமார்தவீம் மது⁴க³ந்தா⁴திஸயேந வீருதா⁴ம் |

ந்ரு³ப்தேரமரஸர்கா³ப ஸா த³யிதோருஸ்தநகோடிஸுஸ்தி²தீம் || 8-36 ||

க்ஷணமாத்ரஸகீ²ம் ஸுஜாதயோ: ஸ்தநயோஸ்தாமவலோக்ய விஹ்வலா |

நிமி³ல நரோத்தமப்ரியா ஹ்ரு³தசந்த்³ரா தமஸேவ கௌமுத³ || 8-37 ||

வபுஷா கரணேஜ்ஜி²தேந ஸா நிபதந்தீ பதிமப்பயாதயத் |

நநு தைலநிஷேகபி³ந்து³நா ஸஹ தீ³பார்சிருபைதி மேதி³நீம் || 8-38 ||

உப⁴யோரபி பார்ஸ்வவர்நிநாம் துமுலேநார்தரவேண வேஜிதா: |

விஹகா:³ கமலாகராலயா: ஸமது:³கா² இவ தத்ர சக்ருஸு: || 8-39 ||

ந்ரு²ப்தேர்வ்யஜநாதி³பி⁴ஸ்தமோ நுநுதே³ ஸா து ததை²வ ஸம்ஸ்தி²தா |
ப்ரதிகாரவிதா³ந்நாமுஷ: ஸதி ஸேஷே ஹி ப²லாய கல்பதே || 8-40 ||

ப்ரதியோஜயிதவ்யவல்லகீஸமவஸ்தா²மத² ஸத்த்வவிப்லவாத் |
ஸ நிநாய நிதாந்தவத்ஸல: பரிக்³ரு²ஹ்யோசிதமங்கமங்க³நாம் || 8-41 ||

பதிரங்கநிஷண்ணயா தயா கரணபாயவிபி⁴ந்நவர்ணயா |
ஸமலக்ஷயத பி³ப்ரதா³விலாம் ம்ரு³க³லேகா²முஷஸீவ சந்த்³ரமா: || 8-42 ||

விலலாப ஸ பா³ஷ்பக³த்³க³த்³ம் ஸஹஜாமப்பயஹாய தீ⁴ரதாம் |
அபி⁴தத்தமயோ⁵பி மார்த்³வம் ப⁴ஜதே கைவ கதா² ஸரீரிஷு || 8-43 ||

குஸுமாந்யபி கா³த்ரஸங்க³மாத்தப்ரப⁴வந்த்யாயுரபோஹிதும் யதி³ |
ந ப⁴விஷ்யதி ஹந்த ஸாத⁴நம் கிமிவாந்யத்தப்ரஹரிஷ்யதோ விதே:⁴ || 8-44 ||

அத²வா ம்ரு³து³ வஸ்து ஹிம்ஸிதும் ம்ரு³து³நைவாரப⁴தே ப்ரஜாந்தக: |
ஹிமஸேகவிபத்திரத்ர மே நலிநீ பூர்வநித³ர்ஸநம் மதா || 8-45 ||

ஸ்ரகி³யம் யதி³ ஜீவிதாபஹா ஹ்ரு³த³யே கிம் நிஹிதா ந ஹந்தி மாம் |
விஷமப்பம்ரு²தம் க்வசித்³ப⁴வேத்³ம்ரு²தம் வா விஷமீஸ்வரேச்ச²யா || 8-46 ||

அத²வா மம பா⁴க்³யவிப்லவாத³ஸநி: கல்பித ஏவ வேத⁴ஸா |
யத³நேந தருந்ர பாதித: கூபிதா தத்³விடபாஸ்ரிதா லதா || 8-47 ||

க்ரு²தவத்யஸி நாவதீ⁴ரணமபராத்தே⁴பி யதா³ சிரம் மயி |
கத²மேகபதே³ நிராக³ஸம் ஜநமாப⁴ஷ்யமிமம் ந மந்யஸே || 8-48 ||

த்⁴ருவமஸ்மி ஸட:² ஸாசிஸ்மிதே விதி³த: கைதவவத்ஸலஸ்தவ |
பரலோகமஸம்நிவ்ரு²த்தயே யத³நாப்ரு²ச்ச²ய க³தாஸி மாமித: || 8-49 ||

த³யிதாம் யதி³ தாவத³ந்வகா³த்³விநிவ்ரு²த்தம் கிமித்³ம் தயா விநா |
ஸஹதாம் ஹதஜீவிதம் மம ப்ரப³லாமாத்மக்ரு²தேந வேத்³நாம் || 8-50 ||

ஸுரதஸ்ரமஸம்ப்⁴ரு²தோ முகே² த்⁴ரியதே ஸ்வேத்³லவோத்³க³மோ⁵பி தே |
அத² சாஸ்தமிதா த்வமாத்மநா தி⁴கி³மாம் தே³ஹப்⁴ரு²தாமஸாரதாம் || 8-51 ||

மநஸாபி ந விப்ரியம் மயா க்ரு²தபூர்வம் தவ கிம் ஜஹாஸி மாம் |
நநு ஸப்³த³பதி: கூநிதேரஹம் த்வயி மே பா⁴வநிப³ந்த⁴நா ரதி: || 8-52 ||

குஸுமோத்க²சிதாந்வலீப்⁴ரு²தஸ்ஸலயந்⁴ரு²ங்க³ருசஸ்தவாலகாந் |

கரபோ⁴ரு கரோதி மாருதஸ்த்வது³பாவர்தநஸங்கி மே மந: || 8-53 ||

தத³போஹிதும்ஹஸி ப்ரியே ப்ரதிபோ³தே⁴ந விஷாத³மாஸு மே |
ஜ்வலிதேந கு³ஹாக³தம் தமஸ்துஹிநாத³ரேரிவ நக்தமோஷதி:⁴ || 8-54 ||

இத³முச்ச²வனிதாலகம் முக²ம் தவ விஸ்ராந்தகத²ம் து³நோதி மாம் |
நிஸி ஸுப்தமிவைகபங்கஜம் விரதாப⁴யந்தரஷ்டபத³ஸ்வநம் || 8-55 ||

ஸஸிநம் புநரேதி ஸர்வா¹ த³யிதா த³வந்த³வசரம் பதத்ரிணம் |
இதி தெள விரஹாந்தரக்ஷமௌ கத²மத்யந்தக³தா ந மாம் த³ஹே: || 8-56 ||

நவபல்லவஸம்ஸ்தரே⁵பி தே ம்ரு²து³ தூ³யேத யத³ங்க³மர்பிதம் |
ததி³த³ம் விஷஹிஷ்யதே கத²ம் வத³ வாமோரு சிதாதி⁴ரோஹணம் || 8-57 ||

இயம்ப்ரதிபோ³த⁴ஸாயிநீம் ரஸநா த்வாம் ப்ரத²மா ரஹ:ஸகீ² |
க³திவிப⁴ரமஸாத³நீரவா ந ஸாசா நாநு ம்ரு²தேவ லக்ஷயதே || 8-58 ||

கலமந்யப்⁴ரு²தாஸு பா⁴ஸிதம் கலஹம்ஸீஷு மதா³லஸம் க³தம் |
ப்ரு²ஷதீஷு விலோலமீக்ஷிதம் பவநாதூ⁴தலதாஸு விப⁴ரமா: || 8-59 ||

த்ரிதி³வோத்ஸுகயாப்யவேக்ஷய மாம் நிஹிதா: ஸத்யமமீ கு³ணஸ்த்வயா |
விரஹே தவ மே கு³ருவ்யத²ம் ஹ்ரு²த³யம் ந த்வவலம்பி³தும் க்ஷமா: || 8-60 ||

மிது²நம் பரிகல்பிதம் த்வயா ஸஹகார: ப²லிநீ ச நந்விமௌ |
அவிதா⁴ய விவாஹஸைத்க்ரியாமநயோர்க³ம்யத இத்யஸாம்ப்ரதம் || 8-61 ||

குஸுமம் க்ரு²ததோ³ஹத³ஸ்த்வயா யத³ஸோகோ⁵யமுதீ³ரியிஷ்யதி |
அலகாப⁴ரணம் கத²ம் நு தத்தவ நேஷ்யாமி நிவாபமால்யதாம் || 8-62 ||

ஸ்மரதேவ ஸஸப்³த³நூபுரம் சரணநுக்³ரஹமந்யது³ர்லப⁴ம் |
அமுநா குஸுமாஸ்ருவர்ஷிண த்வமஸோகேந ஸுகா³த்ரி ஸோச்யஸே || 8-63 ||

தவ நி:ஸ்வஸிதாநுகாரிபி⁴ர்³கு²லிரர்த⁴சிதாம் ஸமம் மயா |
அஸமாப்ய விலாஸமேக²லாம் கிமித³ம் கிந்நரகண்டி² ஸுப்யதே || 8-64 ||

ஸமது:³க²ஸுக:² ஸகீ²ஜந: ப்ரதிபச்சந்த³ரநிபோ⁴⁵யமாத்மஜ: |
அஹமேகரஸஸ்ததா²பி தே வ்யவஸாய: ப்ரதிபத்திநிஷ்ட²ர: || 8-65 ||

த⁴ரு²திரஸ்தமிதா ரதிஸ்ச்யுதா விரதம் கே³யம்ரு²து³ர்நிருதஸவ: |
க³தமாப⁴ரணப்ரயோஜநம் பரிஸூந்யம் ஸயநீயமத³ய மே || 8-66 ||

க்³ரு²ஹிணீ ஸசிவ: ஸகீ² மித:² ப்ரியஸிஷ்யா லலிதே கலாவிதௌ⁴ |
 கருணாவிமுகே²ந ம்ரு²த்யநா ஹரதா த்வாம் வத³ கிம் ந மே ஹ்ரு²தம் || 8-67 ||
 மதி³ராஶ்மி மதா³நநார்பிதம் மது⁴ பீத்வா ரஸவக்கத²ம் நு மே |
 அநுபாஸ்யஸி பா³ஷ்பதூ³ஷ்திதம் பரலோகோபநதம் ஜலாஞ்ஜலிம் || 8-68 ||
 விப⁴வே⁵பி ஸதி த்வயா விநா ஸுக²மேதாவத³ஜஸ்ய க³ண்யதாம் |
 அஹ்ரு²தஸ்ய விலோப⁴நாந்தரைர்மம ஸர்வே விஷ்யாஸ்த்வதா³ஸ்ரயா: || 8-69 ||
 விலபந்நிதி கோஸலாதி⁴ப: கருணா²த²க்³ரதி²தம் ப்ரியாம் ப்ரதி |
 அகரோத்ப்ரு²தி²வீருஹாநபி ஸ்ருதஸாகா²ரஸபா³ஷ்பதூ³ஷ்திதாந் || 8-70 ||
 அத² தஸ்ய கத²ஞ்சித³ங்கத: ஸ்வஜநஸ்தாமபநீய ஸுந்த³ரீம் |
 விஸஸர்ஜ தத³ந்த்யமண்ட³நாமநலாயாகு³ருசந்த³நைத⁴ஸே || 8-71 ||
 ப்ரமதா³மநு ஸம்ஸ்தி²த: ஸாசா ந்ரு²பதி: ஸந்நிதி வாச்சயத³ர்ஸநாத் |
 ந சகார ஸரீரமக்³நிஸாத்ஸஹ தே³வ்யா ந து ஜீவிதாஸயா || 8-72 ||
 அத² தேந த³ஸாஹத: பரே கு³ணஸேஷாமபதி³ஸ்ய பா⁴மிநீம் |
 விது³ஷா வித⁴யோ மஹர்த்³த⁴ய: புர ஏவோபவநே ஸமாபிதா: || 8-73 ||
 ஸ விவேஸ புரீம் தயா விநா ஶ்ணதா³பாயஸஸாங்கத³ர்ஸந: |
 பரிவாஹமிவாவலோகயந்ஸ்வஸூச: பௌரவதூ⁴முகா²ஸ்ருஷூ || 8-74 ||
 அத² தம் ஸவநாய தீ³க்ஷித: ப்ரணிதா⁴நாத்³கு³ருராஸ்ரமஸ்தி²த: |
 அபி⁴ஷங்க³ஜ³ம் விஜ்ஜ்ஞிவாநிதி ஸிஷ்யேண கிலாந்வபோ³த⁴யத் || 8-75 ||
 அஸமாப்தவிதி⁴ர்யதோ முநிஸ்தவ வித்³வாநபி தாபகாரணம் |
 ந ப⁴வந்தமுபஸ்தி²த: ஸ்வயம் ப்ரக்ரு²தௌ ஸ்தா²பயிதும் பத²ஸ்ச்யுதம் || 8-76 ||
 மயி தஸ்ய ஸுவ்ரு²த்த வர்ததே லகு⁴ஸந்தே³ஸபதா³ ஸரஸ்வதீ |
 ஸ்ருணு விஸ்ருதஸுத்த்வஸார தாம் ஹ்ரு²தி³ சைநாமபதா⁴துமர்ஹஸி || 8-77 ||
 புருஷஸ்ய பதே³ஷ்வஜந்மந: ஸமதீதம் ச ப⁴வச்ச பா⁴வி ச |
 ஸ ஹி நிஷ்ப்ரதி⁴கே²ந சக்ஷுஷா த்ரிதயம் ஜ்ஞாநமயேந பஸ்யதி || 8-78 ||
 சரத: கில து³ஸ்சரம் தபஸ்த்ரு²ணபி³ந்தோ:³ பரிஸங்கித: புரா |
 ப்ரஜிகா⁴ய ஸமாதி⁴பே⁴தி³ரீம் ஹிரிர்ஸமை ஹரிணீம் ஸுராங்க³நாம் || 8-79 ||
 ஸ தப:ப்ரதி³ந்த⁴மந்யநா ப்ரமுகா²விஷ்க்ரு²தசாருவி⁴ரமம் |
 அஸபத்³ப⁴வ மாநுஷீதி தாம் ஸமவேலாப்ரலயோர்மிணு பு⁴வி || 8-80 ||

ப⁴க³வந்பரவாநயம் ஜந: ப்ரதிகூலாசரிதம் கூமஸ்வ மே |

இதி சோபநதாம் கூதிஸ்ப்ரு³ஸம் க்ரு³தவாநா ஸுரபுஷ்பத³ர்ஸநாத || 8-81 ||

க்ரத²கைஸிகவம்ஸஸம்ப⁴வா தவ பூ⁴த்வா மஹிஷீ சிராய ஸா |

உபலப்³த⁴வதீ தி³வஸ்ச்யுதம் விவஸா ஸாபநிவ்ரு³த்திகாரணம் || 8-82 ||

தத³லம் தத³பாயசிந்தயா விபது³த்பத்திமதாமுபஸ்தி²தா |

வஸுதே⁴யமவேக்ஷயதாம் த்வயா வஸுமத்யா ஹி ந்ரு³பா: கலத்ரிண: || 8-83 ||

உத³யே மத³வாச்யமுஜ்ஜ²தா ஸ்ருதமாவிஷ்க்ரு³தமாத்மவத்த்வயா |

மநஸஸ்தது³பஸ்தி²தே ஜ்வரே புநரக்³லீப³தயா ப்ரகாஸ்யதாம் || 8-84 ||

ருத³தா குத ஏவ ஸா புநர்ப⁴வதா நாநும்ரு³தாபி லப்⁴யதே |

பரலோகஜுஷாம் ஸ்வகர்மபி⁴ர்க³தயோ பி⁴ந்நபதா² ஹி தே³ஹிநாம் || 8-85 ||

அபஸோகமநா: குடும்பி³நீமநுக³ரு³ஹ்ணீஷ்வ நிவாபத³த்திபி:⁴ |

ஸ்வஜநாஸ்ரு கிலாதிஸந்ததம் த³ஹிதி ப்ரேதமிதி ப்ரசகூதே || 8-86 ||

மரணம் ப்ரக்ரு³தி: ஸரீரிணாம் விக்ரு³திர்ஜீவிதமுச்யதே பு³தை:⁴ |

கூணமப்யவதிஷ்ட²தே ஸ்வஸந்யதி³ ஜந்தூர்நநு லாப⁴வாநஸௌ || 8-87 ||

அவக³ச்ச²தி மூட⁴சேதந: ப்ரியநாஸம் ஹ்ரு³தி³ ஸல்யமர்பிதம் |

ஸ்தி²ரதீ⁴ஸ்து ததே³வ மந்யதே குஸலத்³வாரதயா ஸமுத்³த்³ரு³தம் || 8-88 ||

ஸ்வஸரீரஸரீரிணாவி ஸ்ருதஸம்யோக³விபர்யயௌ யதா³ |

விரஹ: கிமிவாநுதாபயேத்³வத³ பா³ஹ்யைர்விஷயைர்விபஸ்சிதம் || 8-89 ||

ந ப்ரு³த²க்³ஜநவச்ச²சோ வஸம் வஸிநாமுத்தம் க³ந்துமர்ஹஸி |

த்³ருமஸாநுமதாம் கிமந்தரம் யதி³ வாயௌ த்³வியே³பி தே சலா: || 8-90 ||

ஸ ததே²தி விநேதுருதா³ரமதே: ப்ரதிக்³ரு³ஹ்ய வசோ விஸஸர்ஜ முநிம் |

தத³லப்³த⁴பத³ம் ஹ்ரு³தி³ ஸோகக⁴நே ப்ரதியாதமிவாந்திகமஸ்ய கு³ரோ: || 8-91 ||

தேநாஷ்டௌ பரிக³மிதா: ஸமா: கத²ஞ்சித்³பா³லத்வாத³விதத²ஸூந்ரு³தேந ஸூநோ:

|

ஸாத்³ரு³ஸ்யப்ரதிக்ரு³தித்³ர்ஸநை: ப்ரியாயா: ஸ்வப்நேஷு கூணிகஸமாக³மோத்ஸவைஸ்ச

|| 8-92 ||

தஸ்ய ப்ரஸஹ்ய ஹ்ரு³த³யம் கில ஸோகஸங்கு:

ப்லக்ஷப்ரரோஹ இவ ஸௌத⁴தலம் பி³பே⁴த³ |
ப்ராணுந்தஹேதுமபி தம் பி⁴ஷஜாமஸாத்⁴யம்
லாப⁴ம் ப்ரியாநுக³மநே த்வரயா ஸ மேநே || 8-93 ||

ஸம்யக்³விநீ²தமத² வர்மஹரம் குமார-
மாதி³ஸ்ய ரக்ஷணவிதௌ⁴ விதி⁴வத்ப்ரஜாநாம் |
ரோகோ³பஸ்ரு³ஷ்டதநுது³ர்வஸதீம் முமுக்ஷு:
ப்ராயோபவேஸநமதிர்ந்ரு³பதிர்³பூ⁴வ || 8-94 ||

தீர்தே² தோயவ்யதிகரப⁴வே ஜஹ்நுகந்யாஸரய்வோ-
ர்தே³ஹத்யாகா³த³மரக³ணநாலேக்²யமாஸாத்³ய ஸத்³ய: |
பூர்வாகாராதி⁴கதரருசா ஸங்க³த: காந்தயாஸௌ
லீலாகா³ரேஷ்வரமத புநர்நந்த³நாப்⁴யந்தரேஷு || 8-95 ||

இதி ஸ்ரீரகு⁴வம்ஸே மஹாகாவ்யே கவிஸ்ரீகாலிதா³ஸ-
க்ரு³தாவஜவிலாபோ நாமாஷ்டம: ஸர்க:³ ||

Encoded and Proofread by Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

---

——
Raghuvansha by Kalidas Chapter 8
pdf was typeset on March 24, 2024
——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

